

Akademický rok 2023/2024

Bakalářská práce – posudek oponentky/oponenta

Jméno a příjmení studentky/studenta: Iva Davidová

Název práce: Breathing Hard at The Pastures

Slovní hodnocení:

Iva Davidová ve své závěrečné bakalářské práci *Breathing Hard at The Pastures* vizuálně, a v jejím doprovodném manifestu v rámci formuláře *Dokumentace* také textově, nastiňuje pocity klimatického žalu v době bezprecedentní rychlosti postupující destrukce environmentu a také kognitivní disonance vyplývající z vědomí, že ačkoli je člověk sám největším strůjcem této změny, současně je neoddelitelnou součástí celku přírody. Její prací se prolíná na jedné straně tíseň, jež je však konfrontována s pocity fascinace či estetického uspokojení spojenými s romantizací destrukce a zániku v nejvyšším možném smyslu apokalypsy.

Pro vizuální ztvárnění těchto témat použila autorka příhodně zvolené symboly z říše fauny i flóry: traviny, které už jsme z její dřívější tvorby znali, ale teprve teď jsme se o nich dozvěděli, že jde o invazní druhy. A nověji také kočky, miláčky a mazlíčky, ale současně i šelmy, které, podaří-li se jim uniknout lidskému opatrovnictví, okamžitě vyhubí všechny menší živočichy ve svém okolí a nezadržitelně se rozmnoží. Jde o vhodně vybrané metafory k ilustraci výše zmíněných pocitů žalu a kognitivní disonance.

Role koček ani travin v obrazech a reliéfech tedy nemůže být jednoznačná – je vždy ambivalentní. Diváci vnímají jejich krásu, roztomilost, či efemérnost, současně si je však mohou uvědomit i jako hrozby. Zvláště v případě koček lze ve čtení významů zajít ještě dál: pro blízkost, kterou vůči nim jako lidé pociťujeme, můžou fungovat jako určité avatary, nositelé emocí nás samých, které ale možná paradoxně dokážeme snáze pociťit, když vidíme smutnou či umírající kočičku, než při pohledu na smutného či umírajícího člověka (přinejmenším u mediálních obrazů věřím, že to tak funguje).

Při pohledu na kočičí duchy i nadpozemským světlem zalité pastviny mám ovšem pocit, že místa, která nám Iva Davidová odhaluje, jsou spíše ráj, určité místo fungující mimo námi vnímaný lineární čas, věčné místo, které v sobě inherentně obsahuje všechny předchozí křivdy, násilí, ale i růst, vývoj a nabyté zkušenosti. Tak o nich ostatně mluví i ve své textové práci. Tento ráj je vlastně místem, které autorka kontinuálně vytváří po celou dobu svého studia. Je tvořen střípky efemérního štěstí zažívaného při pobytech v přírodě a mezidruhovými (i lidskými) interakcemi, stejně jako odkazy na současnou internetovou a memovou kulturu a různé její okrajové proudy. Ve výsledku jde o další dodatečný paradox, kdy vnímání technologické reprezentace přírody začíná být pro lidské vnímání na roveň relevantní přírodě jako takové. Technologie a kultura vytvořily novou infrastrukturu, které se staly novou přírodou.

Vizuální jazyk, který Iva Davidová dlouhodobě používá, postupně vyrašil nové oddenky, které rozvíjejí jednak její práci v průběhu času napříč sériemi, ale postupně ji rozšířili i o její prostorovou instalační obdobu, jak dosud dokázala např. v Galerii PAF v Olomouci, Edikula v Brně, nebo nyní v rámci své bakalářské práce. Autorka pomalu a soustředěně kultivuje signifikantní rukopis jehož hlavními magickými přísadami jsou celestiální éteričnost spolu ve spojení s clumsy naivismem. Jakkoli by její styl mohl snadno sklouznout ke kalkulaci a motivickému vykrádání sama sebe (což vzhledem k široké popularitě její práce nezní nepravděpodobně), věřím tomu, že pro odzbrojující upřímnost autorky a její emoční angažovanost v tématech k tomuto nedojde. Pozitivně pak hodnotím rozhodnutí spolupracovat se zámečnickou dílnou na výrobě objektu-lavičky pro výstavu a také rozhodnutí rámovat svoje obrazy, čímž eliminuje některé amatérsky působící řemeslné neduhy, které jsem kritizoval v její starší práci. Jako velmi jistou a dopředu pečlivě promyšlenou hodnotím i práci s rozvržením prostoru a kompozicí výstavy jako celku.

Otázky k rozpravě:

- 1) V textové části práce se v jednom místě píše, že “my lidé, jsme ničitelé a nic víc”. Jsou lidé i stavitelé? Má toto “stavitelství” i pozitivní aspekty, nebo vůči přírodě jen přispívá destrukci? A naopak – lze na destrukci najít něco pozitivního (napadá mě třeba příklad s umělým odstraňováním parazitních nebo invazních druhů)?
- 2) Textem se vine disonance mezi odmítáním lidského pro jeho destruktivní vztah k přírodě a současně poukazování na propojenost všeho se vším. Jaké pocity ve vás tento rozpor vyvolává? A napadají vás nějaké návrhy opětovné syntézy (lidství a víc-než-lidské přírody)?

Závěrečné hodnocení:

Práci doporučuji k obhajobě.

Návrh klasifikace:

A

Posudek vypracoval(a):

MgA. Šimon Kadlčák

Datum:

30. 5. 2024

(Podpis oponenta)